

Beantwoording bestuursvraag

Registratienummer: 20.094666

Onderwerp	Vraag over ICT bij Omgevingswet
Indiener	R. Schols Partij 50PLUS
Datum vraag	13 november 2020
Datum antwoord	28 januari 2021
Bron	E-mail
Portefeuillehouder	C.H.C. van Steensel

Context

Naar aanleiding van een artikel in het dagblad Trouw van 13 november 2020 over de Omgevingswet stelt de heer Schols enkele bestuursvragen. Het artikel is als bijlage bijgevoegd.

Vraag

- (1) Herkent u geschetste problemen?
- (2) Is er een plan B of C als er onverhoopt toch geschetste problemen zich voor gaan doen?
- (3) Tot nu toe is naar de VV toe weliswaar aangegeven dat er problemen waren maar dat ze zijn opgelost. Dit had met name te maken met de koppeling van onze systemen (BSGR) naar het kadaster toe, als ik me niet vergis. Kunt u mij vertellen wat hiervan nu de status is?

Antwoord

Antwoord vraag 1

We werken aan het tijdig implementeren van applicaties en diensten om de opgave die de Omgevingswet stelt correct en volledig digitaal te kunnen ondersteunen. Dit doen we door zo veel mogelijk voor te bereiden in eigen Rijnlandse applicaties, maar vooral door veel in contact te zijn met de leveranciers die de aanpassingen aan applicaties moeten maken en de leveranciers die de koppelingen naar DSO moeten leveren. Daarnaast proberen we door deelname aan DSO werkgroepen en vertegenwoordiging door de Unie van waterschappen zo veel mogelijk aangesloten te blijven bij de voortgang en ontwikkeling van het DSO zelf. Zo kunnen we snel reageren op nieuwe ontwikkelingen en met leveranciers en andere waterschappen eventueel een plan B bedenken.

Als leveranciers niet meer schuiven in het opleveren van de koppelingen kunnen alle benodigde koppelingen naar DSO voor juli 2021 opgeleverd worden. Hiermee blijft er ruime tijd over om te kunnen oefenen met de betrokken teams/medewerkers.

Antwoord vraag 2

Landelijk gezien is de implementatie van het DSO een punt van aandacht. De minister van Binnenlandse Zaken heeft bij brief van 13 november 2020 aangegeven dat zij het, samen met de bestuurlijke partners en rekening houdend met een advies van het Bureau ICT-toetsing, verantwoord acht om op basis van onder andere de ontwikkeling van het basisniveau DSO, de wet op 1 januari 2022 in werking te laten treden.

Rijnland/HHSK zullen doorgaan met stappen, die ook zonder Omgevingswet nuttig zijn. Zo verbeteren wij de samenwerking met collega overheden, stellen wij de fysieke leefomgeving steeds

meer centraal, professionaliseren wij onze werkprocessen, maken wij duidelijkere regels en vergroten wij onze digitale dienstverlening.

Antwoord vraag 3

De BSGR heeft geen relatie met de Omgevingswet en daarvoor hoeft geen koppeling gerealiseerd te worden. Het gaat om de volgende koppelingen tussen Rijnlandse systemen aan het landelijke DSO: a) aansluiting van ons zaakstelsel voor vergunningverlening, handhaving en toezicht b) het aansluiten van de Rijnlandse Waterschapsverordening en c) aansluiten voor het Projectbesluit.

BIJLAGE ARTIKEL TROUW 13 NOVEMBER 2020

Nieuwe mislukking overheid: omgevingswet in gevaar door ICT-problemen

De overheid moet vrezen voor een nieuw debacle. Haperende software en oplopende kosten bedreigen een prestigieuze wet.

Bart Zuidervaat en **Niels Markus** 13 november 2020

Hardnekkige ICT-problemen en oplopende kosten brengen de Omgevingswet in gevaar. Dat blijkt uit twee nog vertrouwelijke rapporten, beide in handen van deze krant. De computersystemen zijn ondanks eerdere waarschuwingen nog steeds te ingewikkeld en gemeenten vrezen veel meer geld kwijt te zijn dan voorgespiegeld.

De Omgevingswet is volgens het kabinet 'de grootste wetgevingsoperatie sinds 1848'. Het is de bedoeling dat vanaf 1 januari 2022 alle wetten en regels die nu nog de inrichting van het landschap bepalen, opgaan in deze ene wet. Burgers en bedrijven moeten straks eenvoudig vergunningen voor verbouwingen en evenementen kunnen regelen, dankzij overzichtelijke digitale bestemmingsplannen en korte procedures.

De invoering van de Omgevingswet is al diverse keren uitgesteld. Het grootste obstakel is het computersysteem waar alle betrokken instanties (gemeenten, provincies, kadaster, waterschappen) op aangesloten moeten worden. Het is cruciaal dat dit vlekkeloos werkt. "Zonder digitaal stelsel kan de wet niet in werking treden", schreef minister Kajsa Ollongren (binnenlandse zaken) nog in mei aan de Kamer.

ICT-flops overheid kosten 1 tot 5 miljard euro per jaar

Uit een onderzoek van Bureau ICT-Toetsing (Bit), dat digitale projecten van het rijk tegen het licht houdt, blijkt dat de ICT-systemen nog altijd ontoereikend zijn. In een vorige maand verstuurd advies aan de minister staat dat Bit zich zorgen maakt 'over de tijdige en succesvolle invoering' van het systeem. 'Kritieke onderdelen (...) zijn niet af en niet voldoende beproefd.' Het is twijfelachtig of de wet in 2022 kan worden ingevoerd. Nieuw uitstel ligt op de loer.

Pijnlijk voor het ministerie is dat Bit al in 2017 harde kritiek uitte op de Omgevingswet. Toen klonk het verwijt dat het computersysteem te ingewikkeld was en 'tot problemen zal leiden'. Nu, drie jaar later, vindt de waakhond de ICT-infrastructuur 'nog steeds complex'.

De overheid heeft inmiddels een bedenkelijke reputatie op ICT-gebied. Het ging eerder mis bij politiesysteem C2000, de ov-chipkaart, het UWV en de NVWA. Een Kamercommissie onder leiding van VVD'er Ton Elias oordeelde in 2014 keihard over ICT bij de overheid. De flops kosten 1 tot 5 miljard euro per jaar. Als reactie op de onderzoekscommissie werd Bit opgericht.

Weinig inkomsten tegenover de kosten

Het ministerie wil inhoudelijk niet reageren op de nieuwe kritiek. Volgende week dinsdag wordt de Tweede Kamer geïnformeerd.

Een bijkomend probleem is dat de rekening van de invoering van de wet inmiddels hoog oploopt. KPMG heeft berekend dat de totale 'transitiekosten' voor de betrokken instanties tot 2029 1,5 tot 1,8 miljard euro bedragen. Gemeenten moeten het leeuwendeel betalen (1,2 tot 1,5 miljard).

Daarnaast vrezen de gemeenten structureel geld kwijt te zijn als de wet eenmaal in werking is. Uitgangspunt van de wet is dat de kosten moeten opwegen tegen de baten. Gemeenten hebben kosten aan personeel, voorlichting en ICT, maar daar staan weinig inkomsten tegenover. Wethouders hebben de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) in september opgeroepen om met het kabinet te onderhandelen over extra geld. Minister Ollongren zei eerder dat zij de zorgen van de gemeenten herkent.

Het KPMG-rapport ligt in conceptversie op het ministerie. Een woordvoerder laat weten dat er ook andere onderzoeken lopen waardoor er nog geen 'integraal beeld' is van de totale kosten. Mochten gemeenten in problemen komen, dan wordt in een 'open gesprek' naar oplossingen gezocht. De Tweede Kamer debatteert op 25 november over de Omgevingswet. Het KPMG-rapport zal vermoedelijk pas later openbaar worden.